

Vertaalbeleid Rijksoverheid

Vastgesteld door VoRa op 09-09-2021

In het kort

De Rijksoverheid streeft ernaar dat iedereen gelijkwaardig mee kan doen in de samenleving. Er zijn verschillende groepen binnen de Nederlandse samenleving waarbij de Rijksoverheid zich extra moet inspannen om ze te informeren.¹ Denk bijvoorbeeld aan groepen die blind of doof zijn, laaggeletterd, of mensen die de Nederlandse taal niet goed beheersen. Het kan hierbij dus ook groepen betreffen die soms minder goed op het netvlies staan, bijvoorbeeld Friestaligen die weliswaar het Nederlands machtig zijn, maar voor wie het Fries de moedertaal is.

Vertaalbeleid Rijksoverheid

In Nederland wonen ruim 1 miljoen mensen met een niet-Nederlandse nationaliteit. Polen en Duitsers vormen de grootste groepen. Syriërs, Turken, Eritreeërs, Somaliërs en Chinezen zijn omvangrijke groepen met een niet-Westerse migratieachtergrond (CBS, 2019). Daarnaast is er een grote groep mensen, vaak met een niet-westerse achtergrond van de eerste generatie, die de Nederlandse taal onvoldoende beheerst.

De Rijksoverheid investeert in sociale en maatschappelijke randvoorwaarden om mensen met een migratieachtergrond te laten integreren in de samenleving. De Rijksoverheid stimuleert deze mensen Nederlands te leren, bijvoorbeeld door middel van de inburgeringsplicht.

Het uitgangspunt voor het vertaalbeleid is 'niet vertalen, tenzij'. Dit betekent dat de Rijksoverheid in beginsel in het Nederlands communiceert en mensen die de Nederlandse taal niet goed beheersen stimuleert om Nederlands te leren. Er kunnen ook doeltreffendere manieren zijn om hen te informeren. Denk aan het benutten van media die de doelgroep bereiken, belangenverenigingen en koepelorganisaties. Wel streeft de Rijksoverheid ernaar haar informatie op de eigen kanalen zoveel mogelijk op B1-niveau te schrijven.²

De Rijksoverheid vertaalt in principe alleen bepaalde informatie voor mensen die voor het eerst kennismaken met Nederland en de Nederlandse taal, bijvoorbeeld mensen die in het buitenland wonen en van plan zijn naar Nederland te komen.³ Daarnaast kan het in een aantal

¹ Zie rapport verkenning (online) inclusie (#4070521).

² Informatie die op B1-niveau is geschreven is begrijpelijk voor 95%.

³ Een van de uitzonderingen is www.government.nl. De Rijksoverheid ontsluit op deze Engelstalige website een selectie van nieuwsberichten en algemene informatie over het beleid van de Nederlandse regering. Met deze website worden buitenlandse doelgroepen (politiek, bestuur, media, bedrijfsleven, ngo's en wetenschap) bediend. Op www.gobiernodireino.nl wordt een selectie gepubliceerd in het Papiamentu, op www.gobiernudireino.nl in het Papiamentu.

uitzonderingssituaties (zie paragraaf 2) noodzakelijk zijn informatie in de juiste taal ter beschikking te stellen, bijvoorbeeld als de lichamelijke integriteit in het geding is.

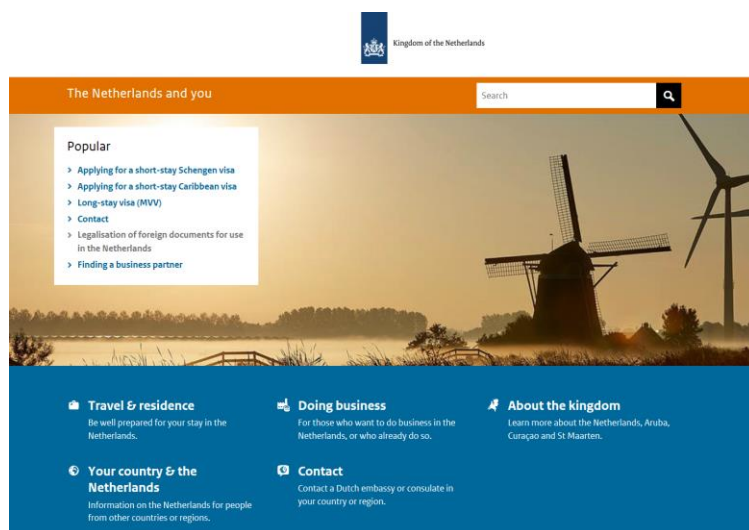
Ten slotte kan het vaak ook zinvol zijn om bepaalde informatie te vertalen voor mensen die niet inburgeringsplichtig zijn, zoals EU-burgers, kennismigranten en buitenlandse studenten. Het is aan de departementen om de afweging te maken welke informatie voor vertaling in aanmerking komt en in welke talen deze informatie vertaald wordt.

Door de invoering van Single Digital Gateway, eind 2020, is hier verandering in gekomen. De verordening schrijft voor dat EU-burgers en bedrijven vergelijkbaar als Nederlanders moeten worden geïnformeerd. Mogelijke barrières in de Nederlandse overheidsdienstverlening, zoals taal en onbegrijpelijke procedures, moeten op hoofdlijnen zoveel mogelijk geslecht worden. In dat licht zijn op Government.nl een groot aantal productbeschrijvingen geplaatst in de Engelse taal. In 2022 wordt specifieke decentrale procedure-informatie toegevoegd. Per december 2023 wordt ook het online aanbieden van diverse overheidsprocedures aan EU-burgers en bedrijven verplicht.

1. Doelgroepen

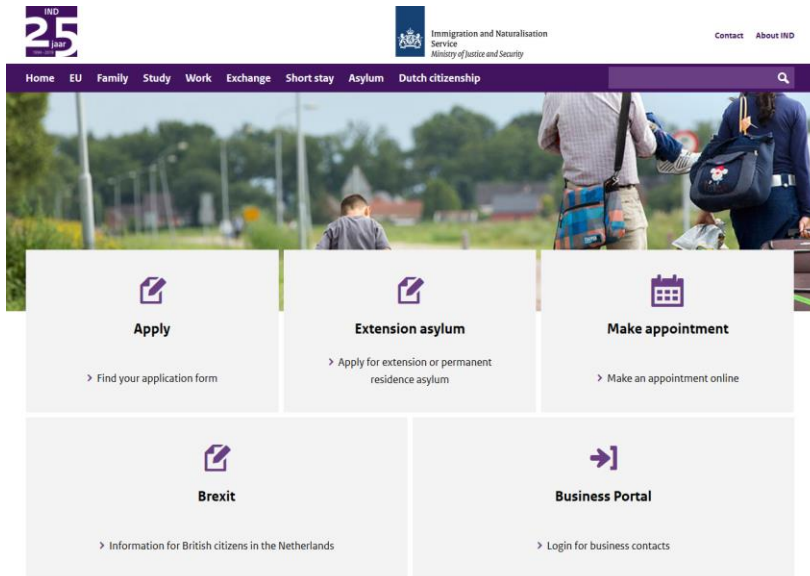
Mensen die kortdurend in Nederland (zullen) zijn

Denk hierbij aan toeristen, zakenreizigers, au pairs en stagiairs en andere mensen die overwegen voor korte of langere tijd naar Nederland te komen. De Rijksoverheid vertaalt informatie die specifiek voor deze groepen bedoeld is op de website www.netherlandsandyou.nl.

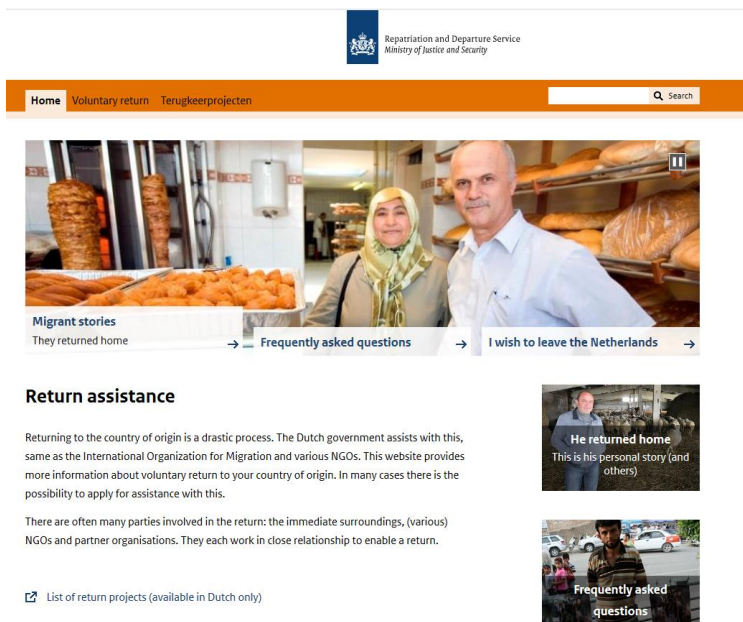
Nieuwe immigranten

Bij een eerste aanvraag of kennismaking met Nederlandse wet- en regelgeving kan van nieuwe immigranten, onder wie asielzoekers, niet worden verwacht dat zij de Nederlandse taal beheersen. Informatie die met hun komst naar en verblijf in Nederland verband houdt, moet dus - ten minste in het Engels - worden vertaald. Deze informatie wordt gepubliceerd op de websites www.Netherlandsandyou.nl en www.ind.nl/en (zie hieronder).

Illegalen of vertrekplichtige vreemdelingen

In algemene zin hebben illegalen geen recht op sociale voorzieningen. Algemene overheidsinformatie wordt voor deze mensen dan ook niet vertaald. De Rijksoverheid moet hen wel in hun eigen taal informeren als dat voor hun persoonlijke situatie van direct belang is, bijvoorbeeld als het gaat om informatie over de uitzettingsprocedure (zie: <https://english.infoterugkeer.nl>).

Teruggekeerde migranten die recht houden op een uitkering

Voor mensen die in Nederland gewerkt hebben, maar nu in het buitenland wonen en nog recht op een uitkering hebben vertaalt de Rijksoverheid relevante informatie.

Kennismigranten, buitenlandse studenten en/of EU-burgers Kennismigranten, buitenlandse studenten en/of burgers van de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte, Zwitserland en Turkije zijn in principe niet inburgeringsplichtig, maar verblijven in veel

gevallen wel voor langere tijd in Nederland.⁴ Het is wenselijk dat zij Nederlands leren, maar het kan zinvol zijn om bepaalde informatie op zijn minst in het Engels te vertalen. Te meer omdat dit het internationale vestigingsklimaat van Nederland versterkt.

Inwoners van de provincie Fryslân

In de provincie Fryslân is naast het Nederlands ook het Fries een officiële taal. Voor veel Friestaligen is het Fries de moedertaal. Dit betekent dat, zeker in emotionele of gevoelige situaties, zij zich beter uitdrukken in het Fries, maar ook beter informatie verwerken in het Fries. Het kan daarom zinvol zijn om bepaalde informatie in het Fries te vertalen.

Ook kan het doelmatiger zijn bepaalde informatie te vertalen als hiermee bijvoorbeeld klantvragen via telefoon en/of mail worden voorkomen. Vertaling is met name zinvol en/of zelfs noodzakelijk als de informatie helpt bij het participeren (meedoen) aan de Nederlandse samenleving, toegang tot werk en/of (sociale) voorzieningen en/of ter voorkoming van uitbuiting, fraude en misbruik rond deze groepen.

2. Uitzonderingsituaties

Voor andere dan de in hoofdstuk 1 genoemde groepen is het niet noodzakelijk om overheidsinformatie te vertalen, tenzij een specifieke situatie daartoe aanleiding geeft. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als er een reële kans bestaat op rechtsongelijkheid of gezondheidsrisico's voor een bepaalde groep of de maatschappij. Denk aan de onderstaande situaties:

Crisis, terroristische aanslag of een (mogelijke) verstoring van de openbare orde
Is er sprake van een terroristische aanslag, een natuurramp of is er een ernstige ziekte uitgebroken, dan ligt het vertalen van informatie voor de hand.

Risico's voor de volksgezondheid

Informatie over de uitbraak van een besmettelijke ziekte en wat mensen moeten doen om besmetting te voorkomen wordt vertaald.

Aantasting van de integriteit van het lichaam

Vertaling is noodzakelijk als het gaat over lichamelijk onderzoek, onderzoek bij gedetineerden, (kinder)mishandeling of orgaandonatie.

(Schrijvende) rechtsongelijkheid

Een verdachte die in een rechtszaak niet (of in een voor hem onbegrijpelijke taal) op zijn rechten wordt gewezen is een voorbeeld van schrijvende rechtsongelijkheid. Een andere vorm van rechtsongelijkheid kan ontstaan wanneer mensen niet op de hoogte zijn van regelingen waarvoor zij in aanmerking komen en daardoor in de problemen (kunnen) komen.

Adequate uitvoering van vrijheidsstraffen

Informatie over inhechtenisneming en in informatie in gevangenen moet altijd begrijpelijk zijn.

⁴ www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/nieuw-in-nederland/vraag-en-antwoord/moet-ik-als-nieuwkomer-inburgeren.

3. Uitgangspunten en afwegingskader 'Vertalen of niet?'

Er dient per onderwerp en doelgroep een afweging te worden gemaakt of informatie vertaald moet worden of niet. Doelgroepen mogen nooit in de problemen komen door een gebrek aan informatie. Het beleidsverantwoordelijke departement is te allen tijde verantwoordelijk voor:

- De keuze om informatie al dan niet te vertalen;
- De keuze in welke talen de informatie wordt vertaald;
- Het up to date houden van de juistheid van de vertaalde informatie

Het onderstaande afwegingskader dient als handvat om te bepalen of overheidsinformatie moet worden vertaald.

Is de informatie specifiek bestemd voor een van de volgende groepen?

- Mensen die kortdurend in Nederland zijn;
- Nieuwe immigranten, onder wie (toegelaten) asielzoekers;
- Teruggekeerde migranten die na verblijf in Nederland recht hebben op een uitkering

Ja → Vertalen

Nee

Is een van de volgende situaties van toepassing:

- Bestaat er een reële kans op rechtsongelijkheid?
- Is er een risico voor de volksgezondheid?
- Dreigt er een crisis of is er sprake van verstoring van de openbare orde?
- Is er sprake van aantasting van de integriteit van het lichaam?
- Bestaat de kans dat vrijheidsstraffen niet goed kunnen worden uitgevoerd?

Ja → Vertalen

Nee

Betreft het informatie die van belang kán zijn voor hier verblijvende kennismigranten, buitenlandse studenten en/of burgers van de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte, Zwitserland en Turkije?

Ja → **Overweeg of vertaling in het Engels bijdraagt aan:**

- Het internationale vestigingsklimaat;
- Voorkomen hoge kosten i.v.m. individuele klantvragen;
- Meedoen in Nederland;
- Toegang tot werk en/of (sociale) voorzieningen;
- Voorkoming van uitbuiting, fraude en misbruik

4. Welke talen wel, welke niet?

Als het afwegingskader is doorlopen en de conclusie wordt getrokken dat de informatie moet worden vertaald, rijst de vraag: in welke taal of talen? Zoals reeds is aangegeven is deze keuze de verantwoordelijkheid van het beleidsverantwoordelijke departement. Het uitgangspunt is dat departementen hierbij ontvanger gericht denken, maar vanzelfsprekend ook oog houden voor de beheerslast – denk aan het actualiseren van vertalingen - die het vertalen in veel talen met zich meebrengt.